

ВЕСТНИК НА ОБЩИНА САТОВЧА

2950, Сатовча, ул. „Тодор Шопов” № 37, тел.: 07541/21-16

e-mail: kmet@satovcha.bg

5 - 11 октомври 2026г., година (XXII), 39 / 1074

ОБЩНСКИ НОВИНИ

АСП ЗАПОЧВА ИЗПЛАЩАНЕТО НА КОМПЕНСАЦИИТЕ ЗА ПО-ВИСОКИТЕ ЦЕНИ НА ГОРИВАТА ОТ 1 ОКТОМВРИ

Общинска администрация – Сатовча предоставя на заинтересованите лица следната информация:

С Решение № 743 от 24.09.2026 г. правителството одобри Програма „Инфлационен чек за компенсиране на разходите на най-уязвимите групи за покачващите се цени на горивата и основните хранителни продукти“.

Целта на Програмата е да гарантира базова социална сигурност на уязвими лица и семейства с ниски доходи в условия на покачване на цените на горивата, което води до ръст в цените на основни храни и услуги, чрез предоставяне на еднократна компенсация в размер на 50 евро.

По Програмата могат да бъдат компенсирани:

- лица и семейства с ниски доходи (под линията на бедност), обект на системата за социално подпомагане;
- деца и младежи без родителска грижа до 21-годишна възраст, които напускат резидент-на социална услуга;
- подпомагани с целева помощ за отопление през текущия отоплителен сезон;
- семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания;
- деца сираци, които са подпомагани със семейни помощи за деца;
- деца, настанени при близки и роднини или в приемни семейства;
- военноинвалиди и военнопострадали, които са обект на социална подкрепа.

В случай че подпомагано лице попада в повече от една от целевите групи, компенсацията ще се предоставя само на едно от основанията.

Изплащането на компенсацията ще се осъществи от дирекциите „Социално подпомагане“, без да е необходимо гражданите да подават заявления-декларации.

Компенсацията ще се изплаща касово чрез лицензиран пощенски оператор или безкасово по лична платежна сметка - по заявления от лицата начин в подаденото заявление-декларация за отпускане на съответния вид помощ.

Лицата, заявили желание за изплащане на целевата помощ за отопление на търговеца на твърдо гориво, който е осъществил доставката, могат да получат компенсацията в пощенския клон на „Български пощи“ ЕАД по настоящия си адрес.

Изплащането на компенсацията по банковите сметки на правоимащите лица ще стартира на 01.10.2026 г.

Сумите ще бъдат налични за получаване в пощенските клонове на „Български пощи“ ЕАД от 01.10 до 26.10.2026 г., от 16.11 до 26.11.2026 г. и от 15.12 до 23.12.2026 г.

СПИМ ЧАС ПОВЕЧЕ: МЕСТИМ СТРЕЛКИТЕ ЗА ПОСЛЕДНО ПРЕЗ 2026 ГОДИНА

В края на октомври в България отново предстои преминаване към зимното часово време, което ще се осъществи в нощта срещу неделя, 25 октомври 2026 г. Точно в 4:00 часа сутринта стрелките на часовниците ще бъдат върнати с един час назад, така че да покажат 3:00 часа.

Макар промяната да ни осигурява един допълнителен час сън, тя означава и че слънцето ще започне да се стъмва по-рано през вечерта.

Повечето модерни смартфони и компютри ще извършат корекцията автоматично, докато по-старите и аналогови устройства изискват ръчна настройка.

Практиката за сезонна смяна на времето датира от десетилетия с първоначалната цел за по-ефективно оползотворяване на дневната светлина и ограничаване на разходите за изкуствено осветление.

С течение на времето обаче ползите бяха поставени под въпрос и темата предизвика сериозни дебати в рамките на Европейския съюз.

Въпреки че през 2018 г. мащабна обществена консултация на Европейската комисия отчете категорично мнозинство срещу местенето на стрелките, а Европейският парламент подкрепи прекратяването на практиката, държавите членки така и не постигнаха консенсус дали да се наложи постоянно на лятното, или на стандартното време.

По тази причина към 2026 година държавите от общността продължават да местят часовниците си два пъти годишно – в последната неделя на март и в последната неделя на октомври.

:: ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН ::

НА ОБЩНСКИ СЪВЕТ - САТОВЧА, БЛАГОЕВГРАДСКА ОБЛАСТ

2950 с. Сатовча, обл. Благоевград, ул. „Тодор Шопов” № 37, тел. 0897/13 17 33

Брой 138

E-mail: savet@satovcha.bg

На 17 септември 2026 г. се проведе заседание на Общински съвет – Сатовча.

На заседанието бяха приети:

- бюджета на Община Сатовча за 2026 г.;

- Етични правила за осъществяване на представителство на интереси пред председателя и общинските съветници в Общински съвет – Сатовча;

- актуализация на Програмата за управление и разпореждане с имотите – общинска собственост, през 2026 г.;

- Годишен отчет за изпълнението на бюджета и Отчет за изпълнението на сметките за средства от Европейския съюз на Община Сатовча за 2025 г.;

- Отчет за състоянието на общинския дълг към 31.12.2025 г.;

- Отчет за изпълнението на решения на Общински съвет – Сатовча за времето от 01.01.2026 г. до 30.06.2026 г.;

- Годишен доклад за наблюдение изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Сатовча (ПИРО) 2021 – 2027 г. за периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г.;

- изключения от минималния брой на учениците в паралелките в училищата на община Сатовча за учебната 2026 г. – 2027 г. съгласно чл. 68 и чл. 69 от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищно образование;

- изключения от минималния брой на учениците в професионалните паралелки в Средно училище – с. Кочан, Средно училище – с. Сатовча и Обединено училище – с. Плетена за учебната 2026 – 2027 г.;
- промяна в критериите и процедурата по финансово то подпомагане на семейства и лица, живеещи на семейни начала, с репродуктивни проблеми на територията на община Сатовча.

Общинският съвет – Сатовча даде съгласие:

- за кандидатстване на Община Сатовча с проектно предложение по процедура BG 16FFPR002-2.009 „Информационни кампании – Битови отпадъци“ по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

- продажба на движими вещи – сепарирани отпадъци по смисъла на Закона за управление на отпадъците, продукт от дейностите по сепариране и компостиране на твърди битови отпадъци в инсталацията за предварително третиране и компостиране в местност Гайтанина, землище на с. Барутин, общ. Доспат.

- за провеждане на публичен търг с явно наддаване за продажба на:

- ПИ с пл. № 909, кв. 44 по плана на с. Кочан с площ – 160,29 кв. м,
- ПИ с пл. № 1456, кв. 39 по плана на с. Вълкосел с площ – 102 кв. м;
- поземлен имот с идентификатор 67270.15.8 с площ – 808 кв. м в землището на с. Слащен;

- поземлени имоти с идентификатори 65440.44.6 с площ – 988 кв. м, 65440.50.97 с площ – 403 кв. м, 65440.45.67 с площ – 492 кв. м и

65440.26.115 с площ – 2181 кв. м в землището на с. Сатовча;

- поземлени имоти с идентификатори 21868.73.11 с площ – 570 кв. м, 21868.65.34 с площ – 280 кв. м и 21868.74.39 с площ – 705 кв. м в землището на с. Долен;

- ПИ с идентификатор 112499.62.19 с площ – 1184 кв. м в землището на с. Вълкосел;

- ПИ с идентификатори 10046.5.3 с площ – 6376 кв. м; 10046.6.161 с площ – 883 кв. м и 10046.6.143 с площ – 996 кв. м в землището на с. Ваклиново;

- ПИ с идентификатори 56740.39.153 с площ – 1170 кв. м и 56740.52.7 с площ – 1593 кв. м в землището на с. Плетена;

- ПИ с идентификатори 76203.3.73 с площ – 754 кв. м и 76203.2.22 с площ – 6641 кв. м в землището на с. Фъргово;

- ПИ с идентификатор 39726.2.42 с площ – 1152 кв. м в землището на Крибул;

- ПИ с идентификатори 39089.6.253 с площ – 533 кв. м, 39089.22.30 с площ – 2357 кв. м, 39089.5.43 с площ – 4553 кв. м, 39089.19.54 с площ – 3666 кв. м, 39089.19.55 с площ – 1251 кв. м, 39089.15.86 с площ – 571 кв. м, 39089.15.95 с площ – 295 кв. м, 39089.15.76 с площ – 621 кв. м и 39089.5.62 с площ – 306 кв. м в землището на с. Кочан.

Общинският съвет одобри:

- ПУП – ПП за транспортен достъп до ПИ с идентификатор 67270.16.250, находящ се в м. Попино бърдо, землището на с. Слащен;

- проект за изменение на Общия устройствен план на община Сатовча за поземлен имот с идентификатор 56740.56.364 и проектен поземлен имот 56740.56.35 и проектен поземлен имот 56740.56.36 местност Дълбоки дол, землище на с. Плетена, във връзка с допуснато изработване на подробен устройствен план за промяна предназначението на имотите от друг вид дървопроизводителна гора в устройствена зона кариера за добив на скалнооблицовъчни материали;

- задание за проектиране на ПУП – ПЗ за имот с идентификатор 56740.56.410, землище на с. Плетена, за промяна предназначението на територията от друг вид дървопроизводителна гора в начин на трайно ползване кариера за добив на скалнооблицовъчни материали;
- задание за проектиране на ПУП – ПР за изменение на уличната регулация на улица, започваща от о.т. 179 до о.т. 2 по плана на с. Слащен.

И определи:

- улици, площади и други терени – общинска собственост, като общи зони за организиране и провеждане на открити пазари и сергийна търговия на територията на община Сатовча, съгласно схема, одобрена от главния архитект на община Сатовча;

- представител на Община Сатовча за участие в редовното заседание на Общо събрание на Асоциацията по ВиК на обособена територия – Благоевград на 01.10.2026 г.

Комисия за защита на
потребителите (КЗП)
0700 111 22

Телефон на потребителя
0700 122 99

Дайте Вашето мнение и коментар за вестника на община Сатовча на редакционния ни телефон:

0700 010 006, 07541/20-75 или на адрес: с. Сатовча, ул. „Тодор Шопов” 37

Открит е телефонен пост 070010006 в общината, можете да говорите толкова дълго, колкото поискате, само за 0,07 €

07541/20-66 – дежурен общински съвет за отбрана при Общинска администрация Сатовча

НОВИНИ

СЕДМИЧЕН КАЛЕНДАР

**5 Октомври 2026 година, Понеделник,
Международен ден на учителя**

На 5 октомври 1966 г. е приет документ, който се отнася до статута на учителя, а през 1994 г. Организация на ООН по въпросите на образованието, науката и културата (ЮНЕСКО) го обявява за Международен ден на учителя. Професионалният празник на учителя се отбелязва в над 100 държави от цял свят. Обявен е с Решение 697/29 септември 2006г. на Министерския съвет.

**6 Октомври 2026 година, Вторник,
Годишнина от смъртта на цар Самуил**

Цар Самуил умира на 6 октомври 1014 г. Легендата разказва, че сърцето на българския владетел не могло да понесе срещата с ослепените му войници. Жестокостта на Василий II Българоубиец, заповядал да бъдат ослепени 14 хиляди пленени български войници, а на всеки 100 бил оставен по един едноок за да води останалите, сломила българския цар... Въпреки, че при реконструкцията на черепа и скелетът на българския владетел (през 1969 г. бяха открити останки в саркофаг при разкопки в базиликата „Свети Ахил“ на едноименния остров в преспанско езеро) показват, че може би цар Самуил е починал на 70-години от тежка рана в областта на лявото слепоочие. Българският цар Самуил (неизв. - 1014) е провъзгласен за владетел през 997 г. и управлява до 1014 г. В началото на неговото управление

Самуил управлява съвместно с тримата си братя, формално царският титул носи най-големият брат - цар Борис II (но той е пленен от ромеите и умира при опит за бягство), така короната отива във вторият - Роман, който също умира и от 997г. Самуил става едноличен владетел в едно от най-трудните времена в българската история.

**10 Октомври 2026 година, Събота,
Световен ден за психичното здраве**

Отбелязва се от 1992 г. с решение на Световната федерация за психично здраве и с подкрепата на Световната здравна организация.

Световен ден против смъртното наказание

Отбелязва се от 2003 г. по инициатива на Световната коалиция срещу смъртното наказание. Организацията е учредена на 13 май 2002 г. в Рим, Италия, от близо 60 правозащитни и други организации от целия свят. С решение на Комитета на министрите на Съвета на Европа от 26 септември 2007 г. на същата дата се отбелязва и Европейският ден против смъртното наказание.

КОНКУРС ЗА ДЕТСКА РИСУНКА, СТИХ, КРАТЪК РАЗКАЗ „ДОБРОТО ОСТАВЯ СЛЕДА“

Насърчаване изявата на талантливи деца и спомагане за разпространяване на тяхното творчество. Искане да провокираме децата да представят техния поглед как доброто оставя своя отпечатък в живота и в нашия свят, претворен чрез рисунка, стих или кратък разказ.

КАТЕГОРИИ ЗА ОЦЕНКА

Категория „Рисунки“:

- Възрастова група: деца от ясли и детски градини (3 – 7 години)
- Възрастова група: деца от 1. до 6. клас (8 – 13 години)
- Възрастова група: деца от 7. до 12. клас (14 – 19 години)
- Децата и младежите от специализирани училища и школи по изкуства

Категория „Стихове и разкази“:

- Възрастова група: деца от 7 до 12 години
- Възрастова група: деца от 13 до 19 години

На гърба на всяка рисунка/стихотворение/кратък разказ е необходимо да бъде посочена следната информация: трите имена на автора, възраст/дата на раждане, адрес, e-mail и телефон за връзка (на участника и родителя/учителя), школа, читалище или училище.

НАГРАДЕН ФОНД

Тричленно компетентно жури ще присъди следните парични награди във всяка категория:

- I място – 80,00 евро
- II място – 50,00 евро
- III място – 30,00 евро

Допълнително ще бъдат връчени „Награда на публиката“ (за творбите с най-много харесвания във фейсбук страницата на организацията) и „Специална награда“.

ВАЖНИ СРОКОВЕ

- 12.09.2026 г. – Начало на конкурса
- 15.10.2026 г. – Краен срок за изпращане на творбите (важи пощенското клеймо)
- 01.11.2026 г. – Публикуване на творбите на официалната Facebook страница
- 01.11. – 10.11.2026 г. – Гласуване на публиката (онлайн до 24:00 ч. на 10.11.)
- 21.11.2026 г. – Обявяване на победителите на официалния уебсайт

АДРЕС ЗА ИЗПРАЩАНЕ И КОНТАКТИ

гр. Нова Загора, пощенски код 8900
ул. „24-ти май“ № 19, пощенска кутия 108
За: Конкурс „ДОБРОТО ОСТАВЯ СЛЕДА“
ЗА ФОНДАЦИЯ „ДОМ НА ДОБРОТО“

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ „150 ГОДИНИ БЕЗСМЪРТИЕ“

Университетът по библиотекознание и информационни технологии обявява Национален конкурс за ученици и студенти „150 години безсмъртие“, посветен на паметта за Христо Ботев и на 150-годишнината от героичната гибел на поета-революционер и неговата чета.

Конкурсът е част от националната програма „Христо Ботев – идеи, дело и наследство: 150 години по-късно“, която се реализира от УниБИТ с финансовата подкрепа на Министерството на културата. Чрез програмата се поставя акцент върху съвременното осмисляне на Ботевото наследство, неговото място в българската историческа и културна памет и значението му за младите поколения.

Основният фокус на конкурса е „Паметта за Христо Ботев“. Инициативата има за цел да насърчи ученици и студенти да изразят своя личен и творчески прочит на Ботевото дело чрез слово, образ и музика. Конкурсът търси не само познаване на историческите факти, а и самостоятелна позиция, творческа интерпретация и разбиране за мястото на Ботев в съвременното българско общество.

Право на участие имат ученици от български училища в страната и извън нея, както и студенти от акредитирани висши училища в Република България. Участниците могат да представят свои авторски творби в едно от четирите конкурсни направления:

„Публицистика“ – есета, публицистични статии, коментари и граждански текстове с ясно заявена позиция;

„Поезия и белетристика“ – стихотворения, цикли до три стихотворения, кратки разкази и литературни миниатюри;

„Изобразително изкуство“ – рисунки, живописни творби, графики, плакати, илюстрации, дигитални рисунки, колажи и други визуални творби;

„Музика“ – авторски песни, вокални и инструментални творби, музикални композиции и музикално-поетични интерпретации, свързани с паметта за Христо Ботев.

Творбите ще бъдат оценявани от четири отделни комисии според спецификата на съответното направление. Оценяването ще се извършва отделно за ученици и студенти. Сред основните критерии са съответствие с темата, самостоятелност и оригиналност на творческата идея, познаване и осмисляне на паметта за Христо Ботев, яснота на посланието, цялостна завършеност и въздействие на творбата.

Във всяко конкурсно направление могат да бъдат присъдени първа, втора, трета и поощрителни награди. Организаторите могат да присъдят и специални награди.

Творбите се изпращат до 15 октомври 2026 г. на електронен адрес: bgdiaspora@unibit.bg. В полето „Относно“ на електронното писмо следва да бъде записано: Национален конкурс „150 години безсмъртие“ – [направление]

Резултатите от конкурса ще бъдат обявени на 15 ноември 2026 г. на интернет страницата на Университета по библиотекознание и информационни технологии – www.unibit.bg.

Наградените участници ще бъдат отличени в рамките на официално събитие, част от националната програма „Христо Ботев – идеи, дело и наследство: 150 години по-късно“, което ще се проведе в края на месец ноември 2026 г.

Конкурсът „150 години безсмъртие“ е поканата към младите хора да мислят, създават и говорят за Христо Ботев чрез езика на своето поколение. Той поставя паметта за Ботев не само като историческо наследство, а като жива връзка между свободата, достойнството, родолюбието и гражданската отговорност.

ПРИТЧА: ЗА ДА ВЪЗПИТАТЕ КРИЛАТО ДЕТЕ, ТРЯБВА Вие САМИТЕ ДА СЕ НАУЧИТЕ ДА ЛЕТИТЕ

Край пътя седял един старец и го наблюдавал. По едно време забелязал, че към него се приближават мъж и дете. Странникът се спрял и заповядал на детето да извади от запасите комат хляб и вода и да ги даде на стария.

– Какво правиш тук, старче? – попитал мъжът.

– Чакам те! – отвърнал съзерцателят. – Това дете ти е поверено да го възпитава, нали?

– Точно така – удивил се мъжът.

– Тази мъдрост тогава е за теб:

Ако искаш да посадиш за някое дърво, нека да е плодово.

Ако искаш да подариш на някое кон, дай му най-добрият ат.

Ако си наел да възпитава нечие дете, върни го на родителя му крилато.

– Как да го направя, като аз самият не мога да летя?

– А ти опитай! – казал старецът и си заговорил очите.

Минали години.

Старецът си седял на същото място и гледал в небето.

Гледа: лети дете, а след него – учителят му.

Те се приближили, спуснали се на земята и се поклонили на стареца.

– Връщам детето крилато! – казал учителят и гордо погледнал възпитаника си.

А старецът погледнал крилата на мъжа и рекъл:

– Мен повече ме радват твоите крила...

За да възпитате крилато дете, трябва вие самите да се научите да летите.

ФОТООБЕКТИВЪ

Ако желаете да публикувате и Ваши интересни фотографии, моля изпращайте материалите си на адрес:
Сатовча 2950, ул. „Тодор Шопов“ №37, факс: 07541/20-95,
e-mail: satovchabl@abv.bg

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ДОХОДИТЕ ОТ ЧУЖБИНА И ИМУЩЕСТВОТО ЗАД ГРАНИЦА ПОДЛЕЖАТ НА ДЕКЛАРИРАНЕ

Общинска администрация – Сатовча предоставя на заинтересованите лица следната информация:

Националната агенция за приходите напомня на гражданите, които са местни физически лица и са получили доходи от чужбина през 2025 г. и/или са собственици на имоти зад граница, за необходимостта да ги декларират.

По линия на международния обмен на информация между данъчните администрации зад граница и НАП, българската приходна агенция разполага с данни за доходите и недвижимото имущество на местни физически лица. Според законите изисквания те са задължени да подадат данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ до 30 април 2026 г. за придобитите през 2025г. облагаеми доходи както от източници в България, така и от чужбина, а също и притежаваните от тях към 31.12.2025 г. акции и дялови участия в дружества и недвижима собственост зад граница и др.

Тези, които са пропуснали да подадат данъчна декларация, могат да го направят до 30 септември 2026г. В този срок гражданите имат възможност да правят и корекции в декларираните данни, в случай че не са попълнени коректно или са пропуснали да обявят доходи от чужбина или притежавано имущество зад граница.

Лицата, чиито доходи са били обложени с данък в друга държава, могат да се възползват от метод за отстраняване на двойното данъчно облагане, предвиден в съответната спогодба за избягване на двойното данъчно облагане (СИДДО). Когато доходът възниква в държава, с която България няма действателна СИДДО, се прилага методът „обикновен данъчен кредит“. При него се облага доходът, получен от чужбина, като се приспада данъкът, който вече е платен в другата държава, до размера на българския данък върху този доход.

Предвидените в СИДДО методи за отстраняване на двойното данъчно облагане могат да бъдат изменени в резултат на действието на разпоредбите на Многостранната конвенция за прилагане на мерки, свързани с данъчните спогодби, за предотвратяване свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби (Конвенцията) в сила за нашата страна от 01.01.2023 г.

Списъкът с включените в обхвата на Конвенцията, както и направените от България резерви и уведомления могат да бъдат открити в закона за ратификация.

За улеснение на потребителите, в сайта на НАП е публикуван актуален списък с методите, предвидени в СИДДО, приложими спрямо най-често срещаните доходи от източник в чужбина.

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

Може ли работник или служител да връчи предизвестие за прекратяване на трудовия договор по време на ползването на платен годишен отпуск?

Работникът или служителят може да отправи предизвестие за прекратяване на трудовия договор на основание чл. 326, ал. 2 Кодекса на труда и по време на ползването на отпуск, независимо от вида на отпуска (платен годишен, неплатен, поради временна неработоспособност и т.н.). Срокът на предизвестие започва да тече от следващия ден на получаването му. Работникът или служителят може да оттегли предизвестие си, ако съобщи за това на работодателя преди или едновременно с получаването му. След този момент, до изтичането на срока му предизвестие може да се оттегли само със съгласието на работодателя.

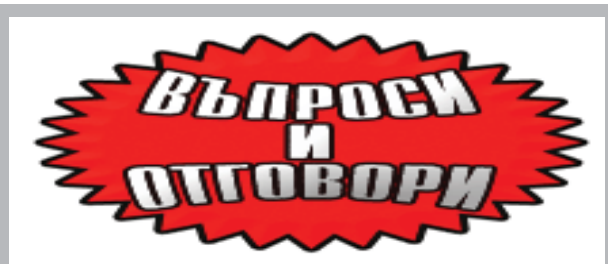

Работодател е връчил предизвестие на работника или служителя за прекратяване на трудовия договор. Може ли работодателят да не спази срока на предизвестие и да прекрати трудовия договор преди изтичането му? Какви са последиците и дължи ли работодателят обезщетение?

Работодателят има право да прекрати трудовия договор и преди да изтече срокът на връченото от него предизвестие за прекратяване, при което дължи на работника или служителя обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за неспазения срок на предизвестие (чл. 220, ал. 1 Кодекса на труда). Правото на работодателя да не спази срока на предизвестие не е обвързано със съгласието на работника или служителя, а със задължението му да заплати съответното обезщетение за неспазено предизвестие.

На какви обезщетения има право работника или служителя, когато трудовият договор е прекратен от работодателя на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 (съкращаване на щата) или чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ (намаление на обема на работа)?

Прекратяването на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 (съкращаване на щата) или чл. 328, ал. 1, т. 3 от Кодекса на труда (КТ) (намаление на обема на работа) е с предизвестие и ако работодателят не спази срока на предизвестие, възниква право на обезщетение по чл. 220, ал. 1 от КТ (за неспазено предизвестие). При оставане без работа в резултат на прекратяването възниква право на обезщетение по чл. 222, ал. 1 от КТ. Обезщетението се изплаща от работодателя на работника или служителя, който е останал без работа или е постъпил на работа след прекратяването с по-ниско трудово възнаграждение. Обезщетението е в размер на brutното трудово възнаграждение на работника или служителя за времето, през което той е останал без работа, но за не повече от 1 месец. С акт на Министерския съвет, с колективен трудов договор или с трудовия договор може да се предвижда обезщетение за по-дълъг срок. Ако в този срок работникът или служителят е постъпил на работа с по-ниско трудово възнаграждение, той има право на разликата за същия срок. По реда и при условията на чл. 224 от КТ работодателят дължи обезщетение за неизползван платен годишен отпуск.

Въпрос: Последната ми 3 месечна рецепта по НЗОК за 2 вида лекарства за високо кръвно налягане е изписана на 02.07.2026 г. Кога най-рано мога да отида при личния лекар през месец септември за следващата рецепта, понеже таблетките и на двете лекарства са по 28 броя и не ми стигат за 30 или 31 дни?

Отговор на НЗОК: Наредба № 4 от 4.03.2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти (Наредба № 4), издадена от министъра на здравеопазването, чл. 30, ал. 1, регламентира, че електронните предписания за лекарствени продукти, заплащани от НЗОК, имат срок на валидност, считано от датата на издаване, както следва:

- до 15 календарни дни – за единично електронно предписание (образец МЗ - НЗОК № 5) и за част А от електронното предписание (образец МЗ - НЗОК № 5А);
- до 45 календарни дни – за част В от електронно предписание (образец МЗ - НЗОК № 5А);
- до 75 календарни дни - за част С от електронно предписание (образец МЗ - НЗОК № 5А).

Предвид посочените срокове на валидност на рецептите, допуска се издаване на нова рецепта след изтичане на сроковете на валидност на рецептурната бланка, които са: 15 дни за единичните рецептурни бланки и 75 дни за тримесечните рецептурни бланки и съобразно датата на отпускане на предходното количество от предписаните лекарствени продукти.

Издаването на нова следваща електронна рецепта не означава, че лекарствените продукти, предписани на нея могат да бъдат отпускани непосредствено след издаването ѝ.

На основание чл. 30, ал. 2 от наредбата, електронните предписания се изпълняват последователно в следните срокове считано от датата на издаването ѝ, съответно – датата на отпускане на предходното количество от предписаните продукти:

- до 15 календарни дни - за рецептурна бланка (образец МЗ - НЗОК № 5) и за отрязък А от рецептурна бланка (образец МЗ - НЗОК № 5А);
- от 25 до 45 календарни дни - за отрязък В;
- от 50 до 75 календарни дни - за отрязък С.

Съгласно чл. 47, ал. 2, при наличие на предписание на една или повече от една рецептурна бланка (образец МЗ – НЗОК № 5 и образец МЗ – НЗОК № 5А) с предписания за различен брой дни рецептите могат да се изпълняват на датата на най-късия срок, но не по-малко от 25-ия ден.

В съответствие с чл. 47 магистър-фармацевтът има право да съобрази отпускането спрямо най-късия терапевтичен курс, когато са предписани повече лекарствени продукти с различна продължителност на прием.

Въпрос: Моля за вашето становище по следния казус: *Имаме служител работещ по трудов договор, по времето на който е придобил право на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО, като същевременно остава да работи в същата администрация. В определен момент трудовият договор му се прекратява, тъй като служител е назначаван при същия работодател без прекъсване и напускане по ЗДЛ. Въпросът ми е работодателят има ли задължението да изплати обезщетение за придобито право на пенсия на служителя, при положение, че той остава на работа при същия работодател, в кой момент му се изплаща това обезщетение и по кой от двата закона? Как работодателят може да установи*

ДАНЪЧЕН КАЛЕНДАР

ОКТОМВРИ 2026г.

До 10-ти октомври:
ЗКПО

Деклариране на направените залози и данъка от организатори на хазартни игри и от оператори на телефонна или друга електронна съобщителна услуга за проведени през предходния месец хазартни игри, при които залогът за участие е чрез цената на телефонна или друга електронна съобщителна услуга. Внасяне на този данък от операторите на телефонна или друга електронна съобщителна услуга.

До 14-ти октомври:
ЗДДС

1. Подаване на справка-декларация по ЗДДС, ведно с отчетни регистри и внасяне на дължимия ДДС за данъчния период - месец септември.

2. Подаване на VIES-декларация от регистрирано лице, което е извършило вътреобщностни доставки, доставки като посредник в тристранна операция (с изключение на получено авансово плащане (цялостно или частично) от посредник в тристранна операция) или доставки на услуги по чл. 21, ал. 2 от ЗДДС (включително получените авансови плащания), с място на изпълнение на територията на друга държава членка за данъчния период – месец септември. Регистрираното лице, което през данъчния период – месец септември изпраща или транспортира стоки от територията на страната до територията на друга държава членка под режим на складиране на стоки до поискване и/или когато през този период настъпи промяна, включително замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от ЗДДС, попълва раздел „Г“ на VIES-декларацията.

Забележка: Регистрирано лице, което през данъчния период – месец септември е извършило вътреобщностни доставки, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия, или доставки като посредник в тристранна операция, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия подава VIES-декларация. Регистрирано лице, което прехвърля стоки, представляващи част от неговите стопански активи, от територията на страната до територията на Северна Ирландия под режим на складиране на стоки до поискване и/или когато през този период настъпи промяна, включително замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от ЗДДС, попълва раздел „Г“ на VIES-декларацията.

дали служител е придобил право на пенсия към момента на смяна на правоотношението, ако самият служител не е уведомил работодателя?

Отговор на МТСП: Съгласно чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда (КТ) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяването, той има право на обезщетение от работодателя в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а ако е придобил при същия работодател или в същата група предприятия 10 години трудов стаж през последните 20 години - на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Основна предпоставка за определяне и изплащане на обезщетението по чл. 222, ал. 3 от КТ е правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст да е придобито по време на трудовото правоотношение, което се прекратява. За да се приложи разпоредбата няма значение обстоятелството, дали правото на пенсия е упражнено и кога. Пенсията по чл. 69б от КСО е пенсия за осигурителен стаж и възраст. Предвид на посоченото и данните в запитването, считаме че служителът има право на обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение, ако е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от обстоятелството, че е назначен по служебно правоотношение в същата администрация. Съгласно чл. 228, ал. 3 от КТ обезщетението по чл. 222, ал. 3 от КТ, дължимо при прекратяване на трудовото правоотношение, се изплащат не по-късно от последния ден на месеца, следващ месеца, през който правоотношението е прекратено, освен ако в колективния трудов договор е договорен друг срок. След изтичане на този срок работодателят дължи обезщетението заедно със законната лихва. При неизплащане работникът или служителът може да потърси правата си по съдебен ред. Работодателят преценява наличието на необходимия осигурителен стаж въз основа на данните в трудовото досие на работника или служителя, а по отношение на предходен осигурителен стаж въз основа на представените от работника или служителя документи. Съгласно чл. 40, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) осигурителният стаж се установява с трудови, служебни и осигурителни книжки, с документ по утвърден образец, издаден от осигурителя (образец УП-3) и с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО.

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

ЕСЕННОТО ЗАСАЖДАНЕ НА ОВОШКИ И ПО-ДОБРИЯТ ИЗБОР

Есенното засаждане на овощни дървчета и храсти е за предпочитане, защото времето е все още топло, а влагата от дъждовете помага на фиданките не само да запазят здрави корените, но и да ги развият. Кореновата система расте, докато температурата на почвата е над +4 градуса по Целзий, а през есента тя се охлажда по-бавно.

През пролетта презимуващите вече овощни дървета и храсти започват развитието си по-бързо. Получаваме реколта с една година по-рано. През есента изборът на посадъчен материал е значително по-голям, а качеството е видимо по-добро.

Време за садене на овощки и храсти

Есенното засаждане обикновено започва от края на октомври, продължава и декември, но преди да настъпят сериозните студове. Най-подходящото време зависи от климатичните условия на региона, както и от вида на културата.

Практиката е саденето да става, когато вегетационният период е към края си и растенията преминават в покой. Това позволява на раните по кореновата система да зараснат преди настъпване на студовете, а почвата се сляга и прилепва плътно.

Подготовка на посадъчните ями и фиданките

Важно е посадъчният материал да има добре развити корени (поне 3 основни), здрав ствол и поне 3 скелетни клони, а височина – 100-110 сантиметра. Ямата трябва да е достатъчно широка и дълбока и да позволява на кореновата система да се разположи свободно в нея. Колкото е по-голяма – толкова по-добре.

Фиданките не трябва да се съхраняват на слънце до засаждането им. Подходящо е сенчесто място, а кореновата система да се предпази, като се завие във влажен плат, хартия или се зарови в пясък. Преди засаждане корените се потапят във вода за няколко часа и се освежават за дължително, като се подрязват краищата им на 1-2 см. По-младите фиданки се прихващат по-лесно.

Оптимална дълбочина на засаждането

Важно условие за оцеляване на дърветата и храстите след засаждане е оптималната дълбочина – само един сантиметър по-дълбоко и разсадът загива. Тя зависи от мястото на кореновата шийка. Това е точката, където стволът се среща с корените и се намира приблизително на 3-4 сантиметра над първия корен.

Не трябва да се бърка с присадката, която обикновено е по-високо. Кореновата шийка визуално се определя като леко удебеляване, но кората над и под нея се различава по цвят, като от зеленикава става светлокафява към корена. Установено е, че тъканите също имат различна структура и състав, което влияе върху метаболитните процеси.

Кореновата шийка може да е на нивото на почвата, но никога по-ниско. Най-добре 2-3 см над нея. Ако шийката остане под почвата, тогава кората загива и дървото изсъхва. Единственото решение е да извадим фиданката и да я засадим отново.

Какви култури е за предпочитане да засаждаме през есента?

През есента можем да засадим различни видове овощни дървета и храсти. Важно е да ги поливаме редовно. Колкото са по-студоустойчиви, толкова по-късно можем да ги засадим. Не се препоръчва през есента да се засаждат праскови, нектарини, кайсии, орехи и бадеми. По-добри резултати се получават през пролетта.

Есента е време за засаждане на френско грозде, цариградско грозде, малини, къпини и др.

Резитбата и формирането на короната трябва да се оставят за пролетта, за да могат фиданките да изразходват енергията си за вкореняване, а не за заздравяване на раните.

КАК ДА СЪХРАНИМ ПРЕСНИ ЯБЪЛКИ И КРУШИ ПРЕЗ ЗИМАТА

Много важно е да знаете кога точно се берат ябълките и крушите за съхранение. Плодовете на зимните сортове обикновено се събират през септември, но трябва да се съобразите не толкова в календара, а върху зрелостта на плодовете.

Крушите се събират малко неузрели, така че когато ги приберете за съхранение, те все още са твърди, но вече са придобили обичайния за сорта цвят. Ябълките също трябва да са твърди. Плодовете, които вече са паднали на земята, не са подходящи за съхранение: първо, те са

презрели, и второ - повредени. Дори малка драскотина бързо ще развали плодовете.

Друго правило е, плодовете се събират при сухо време, около обяд, когато росата вече е изсъхнала. Никога не мийте плодовете, преди да ги приберете за съхранение. От съществено значение е никога да не смесвате плодовете.

За да се предпазят от вредители, малко парче памучен плат се навлажнява с глицерин и се втрива върху плодовете.

Температура за съхранение на ябълки и круши
За да съхранявате ябълки и круши трябва да намерите хладно, тъмно и сухо помещение (винаги без мухъл). Температурата на въздуха в него трябва да бъде от 0 до 4 ° C, а влажността да е 85-90%.

Идеалния вариант е в стаята да има постоянно проветрени. Ако не разполагате с изба, спокойно може да съхраните пресни ябълки и круши и в остъклена тераса. В тази случай внимавайте температурата да не пада под 0 градуса. Ако това се случи би съсипало плодовете.

Важно е плодовете да се поставят в кутия с добра вентилация. Важно е редовно да проверявате плодовете и да отделяте такива, които започват да гният. Запомнете, дори една ябълка да е развалена, тя може да съсипе всички останали плодове.

Ако не разполагате с голямо количество от ябълките или круши, има друг удобен и бърз метод за съхранение. Всеки отделен плод увийте в амбалажна хартия и поставете в кошница или кашон.

ПЪЛНЕНИ ЧЕРВЕНИ ПИПЕРКИ С КАФЯВ ОРИЗ И ДОМАТИ

Продукти:

- червени пиперки - 20 бр.
- кафяв ориз - 500 г
- розови домати - 5 бр.
- жълт лук - 2 глави
- червен лук - 1 глава
- зехтин - 100 мл
- червен пипер - 1 с.л.
- пипер микс - 3 щипки
- сол - 1/2 с.л.
- магданоз - 1 връзка
- вода - 200 мл за пълнката + 1 л за печенето

Начин на приготвяне:

Кафявият ориз се измива добре до бистра вода и се накисва за 1 час в студена вода. След това водата се изхвърля и оризът се изплаква отново.

Жълтият и червеният лук се почистват, измиват и нарязват на ситно. Доматите се измиват, обелват и нарязват на ситно.

Лукът и доматиите се слагат в тиган с незалепващо покритие. Прибавя се зехтинът и се задушават под капак за 10 минути след завиране, като периодично се разбъркват.

Прибавят се отцеденият кафяв ориз, солта, червеният пипер и пипер миксът. Наливат се 200 мл вода и сместа се готви още около 15 минути, докато оризът се полусвари.

Магданозът се почиства от дръжките, измива се и се нарязва на ситно. Прибавя се към пълнката, всичко се разбърква много добре и тиганът се сваля от котлона. Сместа се оставя за около 20 минути, докато оризът поеме напълно течността.

Междувременно пиперките се почистват от семките, като капачетата им се запазват. Измиват се и всяка пиперка се надупчва с вилица на няколко места, за да може оризът да се сготви добре при печенето.

Пиперките се напълват с полуизстиналата смес. Отворите им се затварят с части от запазените капачета и пиперките се нареждат в тава.

В тавата се налива 1 литър вода. Пиперките се пекат без решетка, на най-долното ниво на фурната, за 1 час на 220°C.

Попълнете празните квадратчета, така че всеки ред, всяка колонка и всяка 3x3 секция да съдържа числата от 1 до 9.

	1		3	4		9	6	
6		7	8					
			6				8	
			7	3	5	4		
	4	6	9		8			
7	9	5						3
8	2		1	7				
		1	5			2	4	7
		4		6	9	3		

МАХОНИЯ

Махонията /Mahonia/ представлява вечнозелен храст с родина Северна Америка и Източна Азия. Принадлежи към семейство Киселтърнови.

Въпреки че произходът на махония е толкова далечен, тя се чувства много добре в нас и е масово използвана за озеленяване. Махонията е популярна в България, защото освен красива, тя е устойчива и непретенциозна.

Само един храст в градината е напълно достатъчен да я промени и освежи за дълго време. Едрите кожести и лъскави листа могат да покафенят или опадат при по-сурова зима, но напролет се появяват в целия си блясък, благодарение на устойчивите корени.

Видове махония

Съществуват няколко вида махония, но в България се отглеждат само два:

Махония аквифолиум /Mahonia aquifolium/ - тя е подходяща за нашите климатични особености. Цъфти през пролетта /април-май/, с много красиви жълти цветове. През зимата листата променят цвета си в кафяв и червен. Храстът достига височина 100-150 см.

Плодовете са зърнести, сочни и лепнат заради своето зърнесто покритие. Те започват да зреят в края на юли и началото на август. Имат не само декоративни стойности – богати са на витамини и се използват за приготвяне на сокове и желета. С красивите си листа махонията служи за направа на сухи букети, венци и украси.

Махония японикум /Mahonia japonicum/ - този вид махония се счита за по-елегантен и красив, но за сметка на това е доста по-капризен. В нашата страна се среща по-рядко, защото изисква по-мек климат.

Махония японикум също е с неопадещи листа, но те са по-широки и приличат на ветрила. Размножава се със семена, отводки и стъблени резници.

Отглеждане на махония

Махонията предпочита влажни и сенчести места. Издържа на студ, но при по-продължително застудяване и задържане на минусовите температури листата потъмняват, а при под – 18 градуса по-младите клонки дори измръзват.

Затова махонията се отглежда по-често в по-топлите части на страната – южните региони и Черноморието. Мощната коренова система помага напролет бързо да избият нови издънки около измръзналите клонки. Увредените части трябва да се изрежат.

Единичната махония не е твърде ефективна, особено след като премине периодът на цъфтежа. Затова се засажда в групи за покриване на участъците под големи дървета, близо до сгради.

Може да се комбинира с други по-дребни видове, добре виреещи на сянка, но в такъв случай не бива да се подкастрия, за да не ги задуши.

Ползи от махония

Освен декоративно, махония е и лечебно растение. Европейските преселници и индийците са използвали корените ѝ за направата на тонизиращ чай.

Лечебният ефект се дължи на съдържащите се в кората на стъблото съставки, които имат много висока биологична активност – това са алкалоиди с жлъчегонно и кръвоспиращо действие.

Плодовете на махония също имат лечебни свойства, защото изобилстват от витамин С, пектин и монозахариди, които подобряват обмяната на веществата в организма.

В САЩ от плодовете се правят желета, вина, коктейли. Сушените плодове са съставки на мюсли, а соковете се използват за заливки на сладоледи.

МАЛКА обява
(до 76 символа)

2.00 €

РЕКЛАМА
(в каре)

1.00 € / см²

ОБЯВА
(в каре)

0.50 € / см²

Вид на брой

- Ленче, омъжи се за мен!
- Да, да, както винаги: „Ленче, омъжи се за мен“, а утре ще изтрезнееш и ще премислиш.
- Не, няма.
- Какво, няма да премислиш ли?
- Не, няма да изтрезнея.

Две пенсионерки си говорят:

- Чух, че внука ти е на гости?
- Да, вече една седмица ни е на гости.
- Помага ли на дядо си?
- И то как... Вчера заедно с дядо си са изпили пенсията му.

РЕДАКТОРСКА КОЛЕГИЯ:

Мария Самарджиева и Красимир Странджев